

Begroting 2022
Meerjarenraming 2023-2025

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
1 ISD in vogelvlucht 4
2 Beleidsbegroting 5
2.1 Programmaplan 6
2.2 Programma's 6
2.2.1 Participatie 6
2.2.2 Zorg 12
2.2.3 Overhead 18
2.3 Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen 20
2.4 Vennootschapsbelasting 20
2.5 Onvoorzien 20
3 Paragrafen 21
3.1.1 Lokale heffingen 21
3.1.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 21
3.1.3 Onderhoud kapitaalgoederen 25
3.1.4 Financiering 25
3.1.5 Bedrijfsvoering 26
3.1.6 Verbonden partijen 26
3.1.7 Grondbeleid 26
4 Financiële begroting 27
4.1 Overzicht van baten en lasten 27
4.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 27
4.3 Algemene grondslagen voor het opstellen van de begroting 27
4.4 Uiteenzetting van de financiële positie 28
4.5 Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld 29
5 Meerjarenraming 30
6 Bijlage 31
6.1 Taakstellingen 31
6.2 Verdeelsleutel exploitatiekosten 31
6.3 Verdeling kosten begroting 2022 per gemeente 32
7 Lijst van afkortingen 33

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023 - 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek, Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen (ISD Bollenstreek).

In 2022 verwachten we een aantal ontwikkelingen. Eén daarvan is het verder digitaliseren. De ervaringen tijdens het coronavirus hebben ons geleerd dat we hierdoor een nieuwe efficiencyslag kunnen maken. Steeds meer burgers staan open voor de digitale weg en de ontwikkelingen zijn zover dat we digitale aanvragen efficiënter kunnen afhandelen.
Daarnaast het verder professionaliseren van het vroegtijdig signaleren van schulden en de ondersteuning van de schuldenproblematiek bij ondernemers.
Naar verwachting treedt de nieuwe Wet Inburgering in 2022 in werking.

De positieve verandering door het gebruik van het nieuwe softwaresysteem ZorgNed (voor de Wmo/Jeugd) vanaf medio 2021 komen in 2022 volledig tot hun recht. Verdergaande digitalisering, de invoering van een klantportaal en een leveranciersportaal, vergroten het gebruiksgemak voor onze medewerkers. Mede daardoor zijn we beter uitgerust om onze klanten te bedienen en neemt de kwaliteit van onze dienstverlening verder toe.

Het aantal bijstandsklanten stijgt naar verwachting in 2022 als een economisch gevolg van de coronacrisis. De toename van het aantal aanvragen Participatiewet heeft gevolgen voor onze formatie.

Door de nieuwe taken (vroegsignalering 1 fte, SDV voor ondernemers 1 fte, de toename in het aantal klanten levensonderhoud 2 fte en uitbreiding van applicatiebeheer 1 fte) hebben we in 2022 totaal 5 fte extra nodig. Daar staat tegenover dat we een besparing op de exploitatiekosten verwachten, zoals salariskosten en kosten automatisering en mogelijk ook bij de huisvestingskosten.

Op dit moment kunnen we niet aangeven waar of hoe hoog de besparingen zijn. Daarom hebben we een algemene besparing van 2% ingeboekt.

We verwachten dat de gevolgen van de Integrale Toegang niet in de exploitatiekosten terug te vinden zijn. Voor de kosten van de voorzieningen hebben we in 2022 geen rekening gehouden met de Integrale Toegang.

Het afgelopen jaar heeft ons geleerd dat het onmogelijk is om alle mogelijke gebeurtenissen te voorspellen. Deze begroting is gebaseerd op bestaand beleid, de realisatie van 2020 plus de nu bekende verwachtingen voor 2022.

De ISD Bollenstreek is een flexibele organisatie die snel op nieuwe ontwikkelingen kan inspelen. Daarom zien we de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Lisse, april 2021
Dagelijks Bestuur ISD Bollenstreek

1 ISD in vogelvlucht

Tabel 1 ISD in vogelvlucht

(x € 1)	Realisatie 2020		Begroting 2021		Begroting 2022	
Participatie						
Uitkeringen	16.797.577		17.659.000		18.595.000	
Loonkostensubisdie	747.303		646.000		827.767	
Medische keuringen	64.960		95.080		95.080	
Tozo	11.471.432		-		15.000-	
Statushouders trajectkosten	44.915		113.843		113.843	
Project Meedoen!	-		303.649		303.650	
Inkomensondersteunende voorzieningen	1.770.848		2.025.407		2.044.162	
Exploitatiekosten	3.327.174		3.400.821		3.822.405	
Totaal programma Participatie		**34.224.209**		**24.243.802**		**25.786.907**
Zorg						
Wmo	22.011.994		21.971.675		23.024.402	
Jeugd	2.357.536		1.845.076		2.404.687	
Exploitatiekosten	2.441.218		2.540.247		2.746.300	
Totaal programma Zorg		**26.810.748**		**26.356.997**		**28.175.389**
Overhead		**2.824.952**		**3.130.216**		**3.058.729**
Totaal ISD Bollenstreek		**63.859.909**		**53.731.015**		**57.021.025**

Exploitatiekosten zijn de kosten om de ISD Bollenstreek te laten functioneren. We kennen exploitatiekosten (bijvoorbeeld personeelskosten, huisvestingskosten, kantoorkosten etc.), kosten voor Participatie en kosten voor Zorg.

Overhead is het deel van de exploitatiekosten dat niet direct aan de uitvoering van de participatie en/of zorg kan worden toegedicht.

De aan de programma's toegerekende exploitatiekosten zijn in 2022 ten opzichte van 2020 hoger in verband met de jaarlijkse indexatie en een toename van het aantal fte's in verband met extra taken en toename van het aantal bijstandsklanten.

Verschil tussen realisatie 2020 en begroting 2022
De totale kosten van de ISD Bollenstreek in 2020 waren 63,9 mln. Zonder kosten TOZO is dat € 52,4 mln.
De begroting 2022 (ook zonder TOZO) geeft een bedrag van € 57,1 mln. Dat is € 4,7 mln. meer.

Deze toename bestaat uit:

Participatie			
Uitkeringen	+	€ 1,9 mln.	
Overige	+	€ 0,6 mln.	
Exploitatie	+	€ 0,5 mln.	
Totaal	+		€ 3,0 mln.
Zorg			
Wmo	+	1,1 mln.	
Exploitatie	+	0,3 mln.	
Totaal	+		€ 1,4 mln.
Overhead	+		€ 0,3 mln.
Totaal	+		€ 4,7 mln.

De verwachte kosten stijgen van 2020 naar 2022 (twee jaar) met 9%. We verwachten dat het aantal uitkeringen levensonderhoud stijgt. Deze verwachting is gebaseerd op het programma Frontin Buig.
Dat is een wetenschappelijke applicatie, waarmee we de uitgaven en klantenaantallen voor de komende jaren kunnen berekenen.
Frontin Buig houdt rekening met (economische) ontwikkelingen, zoals ook de mogelijke effecten van het coronavirus.
De gemeenten ontvangen daarvoor compensatie door verhoging van het BUIG-budget.

De zorgkosten stijgen door vergrijzing en aanpassing van de prijzen met de indexcijfers.
De exploitatiekosten en overhead stijgen mee met het aantal uitkeringen en voorzieningen.

Voor een aantal uitgaven ontvangen gemeenten extra middelen in het gemeentefonds. De uitgaven liggen vaak bij de ISD Bollenstreek, terwijl de baten bij de gemeenten binnenkomen. Dit zien we bijvoorbeeld bij uitvoeringskosten TOZO en TONK, vroegsignalering en SDV voor zelfstandigen.
Hierdoor stijgen de uitgaven bij de ISD Bollenstreek, maar kost het gemeenten geen extra geld.

De gemeenten hebben zicht op de hoogte van deze bedragen.

2 Beleidsbegroting

2.1 Programmaplan

De ISD Bollenstreek kent twee programma's:
- Participatie
- Zorg

De formatie voor 2022 is in deze begroting verwerkt.

Tabel 2 Formatieoverzicht

Formatie ISD Bollenstreek 2022	Totaal	Overhead	Participatie	Zorg
Totaal fte's	103,62	24,12	45,22	34,28
Uren = 1.400 per fte	145.074	33.768	63.309	47.997
Totaal % per programma	100%	23,28%	43,64%	33,08%

De notitie Overhead van de commissie BBV is leidend voor de toerekening naar de programma's.
Onder overhead verstaan we alle functies die zich bezighouden met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Tot overhead rekenen we alle functies, die niet direct met klanten werken: directie, boekhouding, applicatiebeheer, planning & control, kwaliteit, contractbeheer, interne controle, personeelszaken, communicatie, facilitaire zaken en archief.

2.2 Programma's

2.2.1 Participatie

Wat willen we bereiken?
Werk boven inkomen
Bij de ISD staat werk voorop. Wie kan werken, moet werken. De ISD ondersteunt bij het vinden van werk in samenwerking met het SPW, dat in opdracht van de ISD trajecten uitvoert.

Maar niet iedereen slaagt erin om werk te vinden. Iemand die geen werk kan vinden en/of niet zelf in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan bij ons aankloppen voor hulp. Dit kan een uitkering (PW, IOAW, IOAZ of Bbz) zijn.

Maar belangrijker is de hulp die we bieden om klanten weer aan het werk te helpen. Een primaire taak van de ISD is samen mét de klant ervoor te zorgen dat de klant zelf in zijn/haar levensonderhoud kan voorzien.

Wat gaan we doen?
De ISD zorgt voor een bijstandsuitkering als de klant onvoldoende inkomen heeft om de noodzakelijke kosten van levensonderhoud te betalen. Ook in 2022 verstrekken we uitkeringen aan degenen die daar recht op hebben. Daarbij staat het hanteren van de menselijke maat voorop. We doen dat op een professionele en klantvriendelijke manier met goed opgeleide medewerkers. We zetten ons in om onze klanten zo snel mogelijk uit te laten stromen naar betaald werk.
Zijn er bijzondere omstandigheden, of heeft de klant extra kosten, dan kan indien voldaan wordt aan de voorwaarden gebruik gemaakt worden van; de bijzondere bijstand, de individuele inkomenstoeslag en de collectieve aanvullende zorgverzekering.

Participatiewet
Onze werkzaamheden op het gebied van uitvoering van de Participatiewet gaan in 2022 door.
We gaan nog meer de nadruk leggen op klanten aan het werk helpen (Arbeidsparticipatie) en ervoor zorgen dat we klanten snel, efficiënt en met respect behandelen, maar dat uitkeringen bij de juiste mensen terecht komen.

Loonkostensubsidie
Loonkostensubsidie is een goed instrument om mensen die niet in staat zijn om zelfstandig het minimumloon te verdienen, aan werk te helpen. Dat doen we door een deel van het salaris te betalen aan de werkgever, ondersteuning en begeleiding op de werkplek te bieden en de werkgever te ontzorgen.

TOZO
In 2022 vindt nog de terugvordering van de bedrijfskapitalen plaats.

Statushouders
Als gevolg van de taakstelling van de gemeenten en door de coronacrisis is het aantal statushouders in de bijstand gestegen. Door het aanbieden van diverse instrumenten zoals taalcursussen, stage en Geldplan statushouders willen we de zelfredzaamheid stimuleren.

Schulddienstverlening
Onder Schulddienstverlening valt de uitvoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, schuldregelingen, vroegsignalering via Vroeg Eropaf en de ondersteuning aan zelfstandigen met schulden.

Project Meedoen!
De start van dit project is als gevolg is van het coronavirus wat uitgesteld. Het wordt in 2021 ingezet en loopt in 2022 nog door.

Wet Inburgering
De nieuwe wet inburgering gaat naar verwachting in per januari 2022 en moet nog verdere invulling krijgen.

Inkomensondersteunende voorzieningen
De bijzondere bijstand is een vergoeding voor bijzondere noodzakelijke kosten voor klanten met een laag inkomen en vermogen. Deze ondersteuning bestaat onder andere uit: aanvullende zorgverzekering, budgetbeheer, minimabeleid, individuele inkomenstoeslag en de individuele studietoeslag.

Wat gaat het kosten?

Uitkeringkosten Participatie (x € 1):	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten:			
PW	17.360.288	18.159.000	19.158.000
Loonkostensubsidie	779.834	666.000	859.767
Medische keuringen	65.121	95.080	95.080
Tozo	13.515.306	-	-
Statushouders trajectkosten	44.915	113.843	113.843
Project Meedoen!	-	303.650	303.650
Inkomensondersteunende voorzieningen	1.864.061	2.105.407	2.134.162
Subtotaal lasten:	**33.629.525**	**21.442.980**	**22.664.502**
Baten:			
Debiteurenontvangsten PW	-562.711	-500.000	-563.000
Debiteurenontvangsten loonkostensubsidie	-32.531	-20.000	-32.000
Debiteurenontvangsten re-integratie	-160	-	-
Debiteurenontvangsten Tozo	-2.043.874	-	-15.000
Debiteurenontvangsten inkomensondersteunende voorzieningen	-93.213	-80.000	-90.000
Subtotaal baten:	**-2.732.489**	**-600.000**	**-700.000**
Exploitatiekosten	**3.327.174**	**3.400.821**	**3.822.405**
Totaal Participatie	**34.224.209**	**24.243.802**	**25.786.907**

Hieronder een overzicht van de verwachte budgetten, die gebaseerd zijn op het moment van opstellen van het in de begroting verwachte budget 2022 volgens het programma **Frontin Buig**.
Frontin Buig is een wetenschappelijke applicatie waarmee we de uitgaven en klantenaantallen voor de komende jaren kunnen berekenen. Dit biedt meer houvast dan onze eigen inschattingen.

Tabel 3 Verwachte budgetten 2022

Rijksbijdragen voor gemeenten 2022	
(x € 1)	**BUIG**
Hillegom	4.516.305
Lisse	4.148.205
Noordw ijk	9.127.709
Teylingen	6.317.727
Totaal	**24.109.946**

Deze budgetten gelden als basis voor de verdeling van de kosten van het programma Participatie.

Het Rijk stelt gedurende het lopende jaar het voorlopige BUIG budget bij aan de hand van de ontwikkelingen. In de eerste helft van het jaar publiceert de overheid het nader voorlopig budget en in september van het lopende jaar stelt het Rijk het BUIG-budget definitief vast. Het uiteindelijke budget is afhankelijk van de gerealiseerde prijs en het volume (aantal uitkeringen) in het voorgaande jaar, van een inschatting van de effecten van de conjunctuur en Rijksbeleid in het begrotingsjaar zelf en van een indexering van de gemiddelde prijs. Voor de inschattingen maken we gebruik van het programma Frontin Buig, dat we samen met de gemeenten hebben aangeschaft.

BUIG (x € 1)	
Verw acht BUIG budget	24.109.946
Begrote kosten ten laste van BUIG budget	-19.422.767
Verwacht overschot	**4.687.179**

De verwachte aantallen uitkeringsgerechtigden per 31 december 2022 zijn per gemeente gebaseerd op historische aantallen en de verwachte stijging van de aantallen volgens het programma Frontin Buig (+14% ten opzichte van 2020). Deze stijging is onder andere een gevolg van de coronacrisis.

De ISD Bollenstreek vraagt van de gemeenten het bedrag van de verwachte uitgaven. Dat betekent dat de gemeenten het overschot op de BUIG zelf ontvangen en beheren.
De praktijk leert dat de budgetten regelmatig wijzigen. In de loop van 2022 maakt de overheid het definitieve budget bekend. Het is dus prematuur om het overschot nu al elders in te zetten.

Tabel 4 Verwachte aantallen klanten uitkeringen

Gemeentenaam	**31-12-2020**	**31-12-2022**
Hillegom	261	298
Lisse	220	251
Noordw ijk	466	532
Teylingen	296	338
Totaal	**1.243**	**1.418**

Bij 2022 staan de verwachte aantallen volgens de begroting; 2022 is gebaseerd op de realisatie 2020 met een verwachte stijging van het aantal klanten volgens de prognose van het programma Frontin Buig.

De verwachte uitgaven voor de uitkeringen 1.347 (gemiddeld aantal uitkeringen) x € 14.000 = € 18.858.000 plus € 300.000 voor de Bbz, totaal € 19.158.000. Het bedrag voor Bijstand voor zelfstandigen bestaat uit uitkeringskosten voor levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen.

Op basis van de vastgestelde formatierekenregels bij een toename van het aantal klanten, 1 fte bij een toename van 51 klanten, is er ruim 3 fte berekend. Maar op basis van onze inschatting door de digitalisering hebben we 2 fte extra nodig en begroot.

Loonkostensubsidie
Daarnaast stijgen de kosten voor de loonkostensubsidies in 2022 naar verwachting op basis van het aantal per einde 2020 plus een toename in het gebruik naar € 859.767.

Met ingang van januari 2022 ontvangen gemeenten de middelen voor loonkostensubsidies op basis van realisaties.

Tabel 5 Verwachte aantallen klanten Loonkostensubsidie

Gemeentenaam	31-12-2020	31-12-2022
Hillegom	18	20
Lisse	23	25
Noordwijk	35	39
Teylingen	39	43
Totaal	**115**	**127**

Keuringen arbeidsgeschiktheid
Deze kosten bestaan uit medische keuringen. De verwachting is dat de kosten gelijk blijven aan de begroting 2021.

TOZO
We gaan er vanuit dat de coronacrisis in 2022 voorbij is. In 2022 is er alleen nog de afhandeling van de terugvordering van de bedrijfskredieten. De baten bestaan dan nog uit de ontvangen rente.

Statushouders trajectkosten
De verwachte **Statushouders trajectkosten** zijn gelijk aan 2021 (€ 113.843). Vanwege Corona zijn de activiteiten doorgeschoven naar 2021 en 2022.

Schulddienstverlening
De kosten voor Schulddienstverlening bestaan voornamelijk uit formatie en automatisering. Deze zijn verwerkt in de doorbelaste exploitatiekosten aan het programma Participatie, inclusief Vroegsignalering en schulddienstverlening aan zelfstandig ondernemers.

Project Meedoen!
Het project Meedoen! is in 2020 opgestart. Dit project loopt in 2022 door omdat de start door de coronacrisis in 2020 vertraagd is. In de begroting van 2022 is hiermee rekening gehouden.

Wet Inburgering
Per januari 2022 gaat deze nieuwe wet naar verwachting in, welke nog verder ingevuld moet worden.

Inkomensondersteunende voorzieningen
De verwachting voor 2022 is dat de inkomensondersteunende voorzieningen stijgen door onder andere de toename van het aantal PW uitkeringen.

Debiteurenontvangsten
Bij de begroting hebben we de verwachting ingeschat op basis van het verleden.

Tabel 6 Participatie per gemeente

Programma Participatie	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
x € 1.000					
Lasten:					
PW	3.599	3.230	7.373	4.957	19.158
Loonkostensubsidie	161	145	331	222	860
Keuringen arbeidsgeschiktheid	18	17	39	21	95
Tozo	-	-	-	-	-
Statushouders trajectkosten	21	21	40	31	114
Project Meedoen!	25	72	113	94	304
Inkomensondersteunende voorzieningen	474	373	775	512	2.134
Lasten totaal Particiaptie	**4.299**	**3.858**	**8.671**	**5.837**	**22.665**
Baten:					
Debiteurenontvangsten PW	-106	-95	-217	-146	-563
Debiteurenontvangsten LKS	-6	-5	-12	-8	-32
Debiteurenontvangsten re-integratie	-	-	-	-	-
Debiteurenontvangsten Tozo	-3	-3	-5	-4	-15
Debiteurenontvangsten inkomensondersteunende voorzieningen	-17	-17	-32	-25	-90
Baten totaal Participatie	**-131**	**-120**	**-266**	**-183**	**-700**
Expolitatiekosten	708	**712**	**1.348**	**1.054**	**3.822**
Totaal programma Participatie	**4.875**	**4.450**	**9.753**	**6.708**	**25.787**

Tabel 7 Beleidsindicatoren

Personen met een bijstandsuitkering	97,02	aantal per 10.000 inwoners

2.2.2 Zorg

Wat willen we bereiken?
De ISD wil ervoor zorgen dat iedere bewoner van de Bollenstreek de voorziening krijgt waar hij of zij recht op heeft, als blijkt dat de ondersteuning niet geboden kan worden vanuit de eigen kracht, het sociale netwerk of voorliggende voorzieningen. Dat willen we snel en efficiënt doen. Het is een continu proces om de doorlooptijden verder naar beneden te krijgen, de administratieve rompslomp te beperken en de klantvriendelijkheid verder te vergroten. Het is onze ambitie om ook bij dit programma onze klanten zo goed mogelijk van dienst te zijn. Ook hier geldt dat de menselijke maat voorop staat.

Wat gaan we doen?
De ISD voert op het gebied van Zorg een aantal regelingen uit; hulp bij het huishouden, begeleiding, rolstoelen, collectief vervoer, vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen, onderzoekskosten, eigen bijdrage, PGB jeugd en schulddienstverlening.

Ontwikkelingen
Gemeenten onderzoeken de mogelijkheden van algemene voorzieningen (bijvoorbeeld een was- en strijkservice). Deze ontwikkelingen kunnen invloed hebben op de maatwerkvoorzieningen die de ISD uitvoert.

In 2021 gaat de Integrale toegang (Stichting Voorieder1, Vi1) formeel van start. Het effect van Vi1 op de uitgaven van de ISD Bollenstreek is lastig te voorspellen, Makkelijke toegang kan invloed hebben op het aantal maatwerkvoorzieningen. Dat geldt ook voor algemene voorzieningen..

PGB Jeugd
Verstrekkingen bij PGB Jeugd verantwoorden we bij het hoofdstuk Zorg. De ISD Bollenstreek kent twee programma's: Participatie en Zorg. Verstrekkingen aan Jeugd past het beste bij Zorg. Een andere optie zou zijn om een derde programma voor de PGB's Jeugd te maken. Gezien de hoogte van de bedragen en de noodzaak om daar dan ook exploitatiekosten aan toe te kennen, ligt het niet voor de hand om een afzonderlijk programma te maken.

Wat gaat het kosten?

Zorg	Realistie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
(x € 1)			
Lasten:			
Wmo - Hbh ZIN	8.017.265	7.503.953	8.733.685
Wmo - Hbh niet geleverde zorg	24.802	-	-
Wmo - Hbh PGB	423.246	496.172	459.645
Wmo - begeleiding ZIN	8.894.925	9.467.848	9.281.450
Wmo - begeleiding niet geleverde zorg	81.333	-	-
Wmo - begeleiding PGB	1.018.339	951.240	1.052.961
Wmo - rolstoelen	761.352	849.988	787.239
Wmo - collectief vervoer	464.470	1.070.036	937.185
Wmo - collectief vervoer niet geleverd	436.669	-	-
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	1.068.272	1.291.885	1.104.593
Wmo - w oonvoorzieningen	1.262.514	1.049.773	1.305.438
Wmo - meerkosten	95.717	-	-
Wmo - onderzoekskosten	43.508	22.778	45.247
Totaal WMO	**22.592.410**	**22.703.673**	**23.707.444**
pgb Jeugd	**2.357.536**	**1.845.076**	**2.404.687**
Lasten totaal Zorg	**24.949.946**	**24.548.748**	**26.112.130**
Baten:			
Wmo- eigen bijdrage	-506.695	-701.170	-608.035
Debiteurenontvangsten	-24.817	-30.828	-26.102
Inkomsten schuldregelingen	-48.903	-	-48.903
Baten totaal Zorg	**-580.415**	**-731.998**	**-683.040**
Exploitatiekosten	**2.441.218**	**2.540.247**	**2.746.300**
Totaal Programma Zorg	**26.810.748**	**26.356.997**	**28.175.389**

Uitgangspunten per gemeente per voorziening
De kosten van de zorgvoorzieningen komen volledig ten laste van de gemeenten waarvoor de voorziening is verstrekt.

Onderstaand vindt u per gemeente een overzicht met daarin de realisatie 2020, de begroting 2021 en de begroting 2022**.** Per gemeente staan de uitgangspunten voor de begroting.

Alle begrote bedragen zijn berekend in lijn met het ingezette beleid waarvan de effecten nu zichtbaar worden.

We hebben rekening gehouden met verschillende prijsindexaties en een toename van het gebruik door vergrijzing van 1% per jaar ten opzichte van de realisatie 2020.

De taken voor de afdeling schulddienstverlening zijn toegenomen door Vroeg Eropaf en Zelfstandigen en schulden. De kosten bestaan alleen uit formatiekosten.

Tabel 8 Beleidsindicatoren

Clienten met een maatwerkarrangement Wmo	708,69	per 10.000 inwoners

Tabel 9 Hillegom

	2020	2021	2022
Zorg x € 1.000	**realisatie**	**begroting**	**begroting**
Lasten:			
Wmo - HbH ZIN	1.518	1.539	1.668
Wmo - HbH niet geleverde zorg	18	0	0
Wmo - HbH PGB	69	99	75
Wmo - begeleiding ZIN	1.862	1.949	1.936
Wmo - begeleiding niet geleverde zorg	10	0	0
Wmo - begeleiding PGB	106	86	110
Wmo - rolstoelen	119	128	123
Wmo - collectief vervoer	86	195	167
Wmo - collectief vervoer niet geleverd	75	0	0
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	194	219	201
Wmo - w oonvoorzieningen	211	202	218
Wmo - meerkosten	37	0	0
Wmo - onderzoekskosten	7	5	8
Subtotaal Wmo	**4.312**	**4.423**	**4.505**
Jeugd			
PGB Jeugd	**580**	**373**	**591**
Subtotaal lasten zorg	**4.892**	**4.796**	**5.096**
Baten:			
Wmo - Eigen Bijdrage	-100	-143	-120
Debiteurenontvangsten	-13	-11	-13
Inkomsten schuldregelingen	-16	0	-16
Subtotaal baten zorg	**-129**	**-154**	**-149**
Exploitatiekosten	**453**	**471**	**509**
Programma Zorg	**5.216**	**5.113**	**5.456**

Hulp bij het huishouden
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een verwachte prijsindex van 3,3% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Begeleiding
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 0,7% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing. De eventuele financiële gevolgen van de taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn nog niet meegenomen in de begroting.

Rolstoelen, vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 0,7% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Collectief vervoer
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 1,0% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Jeugd
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met een prijsindex van 1% per jaar.

Eigen bijdrage
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 omgezet van 10 maanden naar 12 maanden.

Tabel 10 Lisse

	2020	2021	2022
Zorg x € 1.000	**realisatie**	**begroting**	**begroting**
Lasten:			
Wmo - HbH ZIN	1.647	1.394	1.791
Wmo - HbH niet geleverde zorg	2	0	0
Wmo - HbH PGB	123	124	133
Wmo - begeleiding ZIN	1.971	2.119	2.048
Wmo - begeleiding niet geleverde zorg	10	0	0
Wmo - begeleiding PGB	143	116	147
Wmo - rolstoelen	214	178	221
Wmo - collectief vervoer	77	163	146
Wmo - collectief vervoer niet geleverd	64	0	0
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	189	189	196
Wmo - w oonvoorzieningen	221	204	228
Wmo - meerkosten	31	0	0
Wmo - onderzoekskosten	14	5	14
Subtotaal Wmo	**4.704**	**4.491**	**4.926**
Jeugd			
PGB Jeugd	**390**	**314**	**398**
Subtotaal lasten zorg	**5.094**	**4.805**	**5.323**
Baten:			
Wmo - Eigen Bijdrage	-111	-142	-134
Debiteurenontvangsten	1	-4	-1
Inkomsten schuldregelingen	-12	0	-12
Subtotaal baten zorg	**-123**	**-146**	**-146**
Exploitatiekosten	**458**	**475**	**512**
Programma Zorg	**5.430**	**5.133**	**5.689**

Hulp bij het huishouden
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een verwachte prijsindex van 3,3% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Begeleiding
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 0,7% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing. De eventuele financiële gevolgen van de taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn nog niet meegenomen in de begroting.

Rolstoelen, vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 0,7% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Collectief vervoer
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 1,0% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Jeugd
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met een prijsindex van 1% per jaar.

Eigen bijdrage
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 omgezet van 10 maanden naar 12 maanden.

Tabel 11 Noordwijk

	2020	2021	2022
Zorg x € 1.000	**realisatie**	**begroting**	**begroting**
Lasten:			
Wmo - HbH ZIN	2.849	2.706	3.099
Wmo - HbH niet geleverde zorg	4	0	0
Wmo - HbH PGB	157	186	170
Wmo - begeleiding ZIN	2.189	2.496	2.294
Wmo - begeleiding niet geleverde zorg	30	0	0
Wmo - begeleiding PGB	346	339	357
Wmo - rolstoelen	271	374	281
Wmo - collectief vervoer	200	462	405
Wmo - collectief vervoer niet geleverd	190	0	0
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	481	639	498
Wmo - w oonvoorzieningen	494	404	511
Wmo - meerkosten	13	0	0
Wmo - onderzoekskosten	14	8	14
Subtotaal Wmo	**7.238**	**7.614**	**7.629**
Jeugd			
PGB Jeugd	**809**	**623**	**825**
Subtotaal lasten zorg	**8.046**	**8.237**	**8.453**
Baten:			
Wmo - Eigen Bijdrage	-169	-236	-203
Debiteurenontvangsten	-2	-11	-2
Inkomsten schuldregelingen	-21	0	-21
Subtotaal baten zorg	**-193**	**-246**	**-227**
Exploitatiekosten	**861**	**894**	**968**
Programma Zorg	**8.714**	**8.885**	**9.195**

Hulp bij het huishouden
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een verwachte prijsindex van 3,3% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Begeleiding
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 0,7% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing. De eventuele financiële gevolgen van de taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn nog niet meegenomen in de begroting.

Rolstoelen, vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 0,7% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Collectief vervoer
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 1,0% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Jeugd
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met een prijsindex van 1% per jaar.

Eigen bijdrage
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 omgezet van 10 maanden naar 12 maanden.

Tabel 12 Teylingen

	2020	2021	2022
Zorg x € 1.000	**realisatie**	**begroting**	**begroting**
Lasten:			
Wmo - HbH ZIN	2.003	1.866	2.176
Wmo - HbH niet geleverde zorg	1		0
Wmo - HbH PGB	75	87	81
Wmo - begeleiding ZIN	2.873	2.903	3.003
Wmo - begeleiding niet geleverde zorg	32	0	0
Wmo - begeleiding PGB	424	410	438
Wmo - rolstoelen	158	169	163
Wmo - collectief vervoer	102	251	219
Wmo - collectief vervoer niet geleverd	108	0	0
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	203	245	210
Wmo - w oonvoorzieningen	337	239	348
Wmo - meerkosten	14	0	0
Wmo - onderzoekskosten	9	4	9
Subtotaal Wmo	**6.338**	**6.175**	**6.648**
Jeugd			
PGB Jeugd	**580**	**535**	**591**
Subtotaal lasten zorg	**6.918**	**6.711**	**7.240**
Baten:			
Wmo - Eigen Bijdrage	-126	-180	-151
Debiteurenontvangsten	-10	-6	-10
Inkomsten schuldregelingen	0	0	0
Subtotaal baten zorg	**-136**	**-186**	**-161**
Exploitatiekosten	**670**	**701**	**757**
Programma Zorg	**7.451**	**7.226**	**7.835**

Hulp bij het huishouden
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een verwachte prijsindex van 3,3% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Begeleiding
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 0,7% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing. De eventuele financiële gevolgen van de taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn nog niet meegenomen in de begroting.

Rolstoelen, vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 0,7% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Collectief vervoer
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met daarbij verwerkt een prijsindexatie van 1,0% per jaar. In gebruik verwachten we een toename van 1% per jaar in verband met vergrijzing.

Jeugd
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 met een prijsindex van 1% per jaar.

Eigen bijdrage
De verwachting is gebaseerd op de realisatie 2020 omgezet van 10 maanden naar 12 maanden.

2.2.3 Overhead

Tabel 13 Overzicht kosten overhead

(x € 1.000)	realisatie 2020	begroting 2021	begroting 2022
Lasten			
Salariskosten ISD	6.500	6.773	7.307
Personeelsvergoedingen ISD	75	126	110
Overige personeelskosten	173	255	220
Huur kantoor	358	378	385
Automatisering	507	451	507
Reclame- en promotiekosten	12	19	12
Vakliteratuur	13	13	13
Huisvestingskosten	71	90	73
Kantoorkosten	193	190	199
Accountantskosten	54	51	55
Advieskosten	93	88	96
Inhuur en uitzendkrachten	204	155	157
Uitbestedingen Teylingen	310	256	319
Uitvoeringskosten derden	45	60	46
Algemene kosten	73	116	76
Bankkosten en Rente	8	9	9
Afschrijving kantoormeubilair	23	40	40
Uitvoeringskosten Tozo	58		200
Incidentele baten en lasten	-177	-	-
Subtotaal			***9.824***
Algemene korting 2%			*-196*
Subtotaal	**8.593**	**9.071**	**9.627**
Toerekening Participatie	**-3.327**	**-3.401**	**-3.822**
Toerekening Zorg	**-2.441**	**-2.540**	**-2.746**
Totaal Overhead	**2.825**	**3.130**	**3.059**

In de begroting 2022 zijn op basis van de gewijzigde BBV voorschriften alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces, toegerekend tot de overhead. De kosten die direct zijn toe te rekenen aan de taakvelden bestaan uit de personeelskosten van de medewerkers van de betreffende afdeling, automatisering en inhuur en uitzendkrachten. Dit alles op basis van de procentuele verhouding zoals weergegeven in het formatieoverzicht.
De berekening waaruit blijkt dat de kosten van de ISD binnen de bezuinigingsopdracht blijven, vindt u in bijlage 6.1.

Salariskosten

De salariskosten zijn gebaseerd op de toegestane formatie. Op basis van de realisatiecijfers van de afgelopen drie jaar komen we uit op een gemiddeld realisatiepercentage van 95%. We begroten voor 2022 op basis van dit percentage.

Door extra taken vragen we 5 fte meer. Dat is voor nieuwe taken voor de afdeling schulddienstverlening bestaande uit Vroeg Eropaf en ondersteuning aan zelfstandigen met schulden vanaf 2021. Deze kosten zijn nog niet in de begroting van 2021 opgenomen en gemeenten krijgen hiervoor ook middelen in het Gemeentefonds. En daarnaast de toename van het aantal bijstandsklanten en ondernemers.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT):
Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Hierin is bepaald dat topfunctionarissen niet meer mogen verdienen dan het wettelijk maximum: de WNT-norm. Jaarlijks wordt dit bedrag vastgesteld in een ministeriële regeling.

In 2021 is het algemene maximum € 209.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.

Personeelsvergoedingen ISD
De personeelsvergoeding staat in relatie tot de salariskosten. Door het wegvallen van woon-werk verkeer ivm thuiswerken zijn de kosten in 2020 lager. In 2022 verwachten we een stijging.

Overige personeelskosten
De kosten omvatten opleiding, vorming en training, werving en selectie van personeel, arbozorg, kosten ondernemingsraad, personeelsvereniging, teambuilding, kerstpakketten, etc. Deze kosten worden begroot in relatie tot de salariskosten. Ook hiervoor geldt een terugval in de kosten voor 2020 in verband met de coronacrisis. In 2022 verwachten we weer een toename.

Huur kantoor
Betreft de huur van het gebouw aan de Hobahostraat 92.

Automatisering
Alle kosten van automatisering zitten in deze post. Wij maken gebruik van de volgende software: voor de uitkeringen: GWS, voor de Wmo; Zorgned, voor de databaseverwerking: Oracle, voor schulddienstverlening: Allegro, voor Vroeg Eropaf: Inforing, voor de boekhouding: Exact Online en voor de kantoorautomatisering: Office.

Reclame- en promotiekosten
De kosten zijn voor informatieverstrekking aan onze klanten.

Vakliteratuur
Onder deze post staan de kosten van vakliteratuur en lidmaatschap Divosa en Stimulansz, diverse wetboeken, handboeken, dag- en weekbladen en boeken en tijdschriften.

Huisvestingskosten
Dit betreft schoonmaken/onderhoud en kantoorinventaris.

Kantoorkosten
Deze post bestaat uit kantoorartikelen, telefoon, porti, kantoormachines, koffie en thee.
Door invoering van digitalisering verwachten we in de toekomst een besparing op deze post.

Accountantskosten
De kosten voor de controle van de accountant.

Advieskosten
Hierin zijn opgenomen verwachte advieskosten voor o.a. aanbestedingen.

Inhuur en uitzendkrachten
Hierin zijn opgenomen verwachte kosten voor inhuur.

Uitbestedingen HLT Samen
De ISD maakt gebruik van de diensten van HLT Samen op het gebied van automatisering en personeelsadministratie en functioneel gegevensbeheer.

Uitvoeringskosten derden
De uitvoeringskosten betreffen de kosten van de uitvoering van tegenprestatie naar vermogen of preventieve activiteiten bij schulddienstverlening toegevoegd, die voorheen via subsidies van de gemeenten betaald werden.

Algemene kosten
Hierin is opgenomen presentiegelden commissie bezwaar & beroep en de cliëntenraad, proceskosten, opvragen van voertuiginformatie, contributies, verzekeringen en diverse kleine kosten.

Bankkosten en rente
Alle door de banken in rekening gebrachte kosten en betaalde/ontvangen rente.

Afschrijving kantoormeubilair
Afschrijvingskosten op het kantoormeubilair.

Uitvoeringskosten TOZO
Dit zijn kosten die we denken te maken bij de afhandeling van de regeling, met name bij de terugvordering van de bedrijfskredieten.

Incidentele baten en lasten
Onvoorziene en niet toe te rekenen kosten. Ook verrekeningen uit voorgaande dienstjaren vallen hieronder.

Tabel 14 Beleidsindicatoren
De beleidsindicatoren volgens het vernieuwde BBV.

Formatie	0,81	fte per 1.000 inwoners
Bezetting	0,81	fte per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	75,42	per inwoner
Externe inhuur	2,00	% van de totale loonkosten
Overhead	5,36	% van de totale lasten

2.3 Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

De middelen die de ISD ontvangt vanuit de deelnemende gemeenten zijn opgenomen in het programma Algemene dekkingsmiddelen.

Tabel 15 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen (x € 1)	
Hillegom	10.897.856
Lisse	10.709.117
Noordwijk	20.026.707
Teylingen	15.387.345
Totaal	**57.021.025**

Tabel 16 Structureel begrotingssaldo

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
(bedragen x € 1.000)				
Saldo van baten en lasten	-	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Begrotingssaldo na bestemming	-	-	-	-
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-	-	-	-
Structureeel begrotingssaldo	-	-	-	-

Deze tabel is een verplichting vanuit het BBV
Het structureel begrotingssaldo van de ISD Bollenstreek is nihil. Al onze kosten dekken we uit de bijdrage van de deelnemende gemeenten. Tekorten of overschotten op onze uitgaven ten opzichte van het Rijksbudget, komen tot uitdrukking in de begroting van de gemeenten.

2.4 Vennootschapsbelasting

De Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen is ingegaan per 1 januari 2016. Dit wetsvoorstel beoogt de vennootschapsbelasting (Vpb) zodanig aan te passen dat overheidsondernemingen die economische activiteiten ontplooien op een markt waarop ook niet-overheidsondernemingen (private ondernemingen) actief zijn, op dezelfde wijze aan de heffing van vennootschapsbelasting worden onderworpen als die private ondernemingen. De ISD voldoet niet aan alle 3 gestelde criteria en is daarom niet VPB plichtig.

2.5 Onvoorzien

Er komen geen incidentele baten en lasten voor in de begroting 2022.

3 Paragrafen

3.1.1 Lokale heffingen

De ISD kent geen lokale heffingen.

3.1.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De ISD heeft geen eigen vermogen. De deelnemende gemeenten hebben bij de oprichting besloten dat de ISD geen reserves vormt. Eventuele financiële tegenvallers zijn voor rekening en risico van de deelnemende gemeenten. Met de steeds groeiende financiële stromen binnen de ISD gaan deze risico's en vooral de beperking daarvan, een steeds grotere rol spelen. Deze groei wordt veroorzaakt door het toenemende takenpakket van de ISD en wijzigingen in de budgettering.

Risico
De ISD heeft te maken met onzekerheden en risico's. Een aantal daarvan is nagenoeg uit te sluiten, te beheersen of te beperken door tijdig maatregelen te nemen, verzekeringen af te sluiten en alert te zijn op veranderingen. Andere risico's kan de ISD overdragen, bijvoorbeeld op de gemeenten. Soms moeten we accepteren dat er risico's zijn, waar we niet veel aan kunnen doen.
De gemeenten staan garant voor alle tekorten bij de ISD en in die zin lopen zij dan ook de risico's. De ISD heeft in kaart gebracht welke risico's de gemeenten dan wel de ISD lopen.

Er is onderscheid gemaakt in algemene risico's (risico's die in elk bedrijf aanwezig zijn) en specifieke risico's (risico's specifiek voor een ISD of een sociale dienst).

De kans en het effect van een gebeurtenis zijn uitgedrukt in een cijfer oplopend van 1 tot en met 25. Dit cijfer is het gevolg van het vermenigvuldigen van de kans x effect.

Waarbij een hele kleine kans staat voor getalwaarde 1 en een grote kans voor getalwaarde 5.
Waarbij geringe schade staat voor getalwaarde 1 en fatale schade voor getalwaarde 5.

Risico = kans x effect

Risicoprofiel
De belangrijkste risico's zijn:

1. Algemene risico's

Gebeurtenis	Kans x effect = risico	Financiële gevolgen	maatregel
Brand of andere calamiteit waardoor de inventaris verloren gaat en de voortgang van het werk niet meer mogelijk is	1 x 1 = 1	schade oplopend tot maximaal € 1.027.909 (dit is de aanschafwaarde van de vaste activa per 31-12-2020). Huur ander pand € 96.346	De financiële risico's van brand zijn gedekt door de verzekering.
Fraude/ integriteitsschendingen	2 x 2 = 4	PM (is afhankelijk van omvang fraude, dit is niet bij benadering aan te geven)	Dagelijks worden betalingen zowel aan klanten als crediteuren gecontroleerd op bankrekeningnummer. Daarnaast worden dagelijks de betalingen steekproefsgewijs gecontroleerd.
Vermindering van taken ISD, bijvoorbeeld Wmo/opheffen	1 x 3 = 3	WW-verplichtingen + bovenwettelijke uitkering 50 fte's (Wmo)	Afsluiten tijdelijke arbeidscontracten.

ISD/uittreden gemeenten		€ 5.700.000 tot € 11.400.000 bij opheffing ISD Schaalnadelen: PM	Overgang ISD personeel naar gemeenten/andere organisaties die taken overnemen. Begeleiding bij van werk naar werktrajecten.
Automatisering, gegevens weg als gevolg van calamiteit bij bijv. HLT Samen (bijv. brand)	1 x 4 = 4	Inhuur extra fte's om gegevens opnieuw in te brengen en betalingen te verzorgen € 250.000	De ISD maakt dagelijks een back-up van alle bestanden zowel van de uitkeringsbestanden als van de boekhouding. In geval van calamiteiten (brand e.d.) kan de ISD deze bestanden gebruiken om elders te verwerken. We kunnen altijd zorgdragen voor de betaling van de uitkeringen (binnen enkele dagen).

2. Specifieke risico's

Gebeurtenis	Kans x effect = risico		maatregel
Bijstand: Toename klanten als gevolg economische crisis/minder participatiegelden/ Achterblijven uitstroom via SPW	5 x 2 = 10	50 klanten extra x gemiddeld € 14.000 = € 700.000 per jaar	Poortwachterfunctie, handhaven, re-integratie-activiteiten. Aanvragen vangnetuitkering. Tekorten gedekt door gemeenten*
Toename beroep op bijzondere bijstand	4 x 1 = 4	10 % toename = € 215.000	Beleid wijzigen (veel van wat de ISD verstrekt is bovenwettelijk) / begrotingswijziging indienen bij gemeenten.
Verlaging van de eigen bijdrage door het Rijk	4 x 2 = 8	Sterk verlaagd eigen bijdrage en 5 % toename Hbh en vervoer-voorzieningen € 150.000	Als het Rijk de eigen bijdrage sterk verlaagd heeft dat twee gevolgen: 1. Verminderde inkomsten uit eigen bijdrage; 2. Een sterke aanzuigende werking op de voorzieningen, waardoor we veel meer uitgaven hebben.
Toename beroep op individuele voorzieningen ingevolge de Wmo	4 x 2 = 8	10 % toename = € 2.197.700	Beleid wijzigen (kiezen voor wettelijk minimale variant, meer algemene voorzieningen, zoals scootmobielpool), begrotingswijziging indienen bij gemeenten.
Wettelijke mogelijkheid tot 5 jaar uitnutting PGB	1 x 1 = 1	Niet benutte PGB's 5 jaar = € 3.545.401	Restant budget PGB is nog 5 jaar recht op uitbetaling
Incident met Informatiebeveiliging	4 x 3 = 12	PM	Het risico bij informatiebeveiliging brengen we omlaag door diverse audits te laten uitvoeren. De gevolgen zijn moeilijk in geld uit te drukken.
Nieuwe aanbesteding (hulpmiddelen, begeleiding, Hbh en collectief vervoer)	1 x 1 = 1	Nieuwe aanbestedingen kunnen leiden tot hogere prijzen	De ISD gaat in 2022 hulpmiddelen aanbesteden.

3. Weerstandsvermogen

Op grond van voorgaande inventarisatie van de risico's en rekening houdend met de risicofactor is de berekening van het weerstandsvermogen als volgt;

berekening weerstandsvermogen

risico	factor	schadebedrag	weerstands-vermogen
1. Brand	1/25	€ 1.124.255	€ 44.970
2. Fraude	4/25	pm	-
3a. Vermindering taken	3/25	€ 5.700.000	€ 684.000
3b. Opheffing ISD	3/25	€ 11.400.000	€ 1.368.000
4. Automatisering	4/25	€ 250.000	€ 40.000
5. toename bijstand	10/25	€ 700.000	€ 280.000
6. toename bijz.bijstand	4/25	€ 215.000	€ 34.400
7. verlaging eigen bijdrage	8/25	€ 150.000	€ 48.000
8. toename Wmo	8/25	€ 2.197.700	€ 703.264
9. 5 jaarsrisico PGB	1/25	€ 3.545.401	€ 141.816
10. informatiebeveiliging	12/25	pm	-
11. nieuwe aanbesteding	1/25	€ 1.500.000	€ 60.000
totaal weerstandsvermogen			€ 3.404.450

verdeling weerstandsvermogen naar gemeente

gemeente	%	bedrag
Hillegom	18,52	630.504
Lisse	18,64	634.590
Noordwijk	35.26	1.200.409
Teylingen	27,58	938.947
totaal		3.404.450

Conclusie:
De deelnemende gemeenten aan de ISD Bollenstreek moeten rekening houden met een weerstandsvermogen dat nodig is om de financiële risico's van de ISD Bollenstreek af te dekken, zoals in bovenstaande tabel is vermeld.

Tabel 16 Verloop kengetallen

Kengetallen:	2020	2021	2022	2023	2024	2024
Netto schuldquote	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%
Netto schuldquote gecorrigeerd						
voor alle verstrekte leningen	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%
Solvabiliteitsratio	0%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Structurele exploitatieruimte	-0,28%	-0,28%	-0,28%	-0,28%	-0,28%	-0,28%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote:
De netto schuldquote zijn alle schulden en overlopende passiva minus de vlottende activa in verhouding tot de totale baten voor mutaties reserves. Dit kengetal is laag bij de ISD Bollenstreek omdat er geen vaste schulden zijn.

Solvabiliteitsratio;
Het solvabiliteitsratio geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal weer. De ISD Bollenstreek heeft geen eigen vermogen, daardoor is het solvabiliteitsratio nul.

Structurele exploitatieruimte:
Is laag omdat de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten. Alleen de incidentele baten/lasten hebben bij de ISD Bollenstreek invloed op dit kengetal.

Grondexploitatie:
Is niet van toepassing.

Belastingcapaciteit:
Is niet van toepassing omdat de ISD Bollenstreek geen heffing kent.

3.1.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De ISD heeft geen kapitaalgoederen. De investeringen in software, hardware en inventaris zijn bij de oprichting van de ISD rechtstreeks door de deelnemende gemeenten gefinancierd. De investeringen in verband met de inrichting van het kantoorgebouw Amiant te Lisse worden geactiveerd en afgeschreven over een periode van 10 jaar (de duur van het huurcontract). Hetzelfde geldt voor de investering in automatisering, zij het dat de afschrijvingsperiode daarbij drie jaar bedraagt. Er worden voor deze vaste activa geen kostenegalisatievoorzieningen voor grootonderhoud getroffen. De onderhoudskosten worden derhalve jaarlijks begroot en verantwoord.

3.1.4 Financiering

De ISD rekent per jaar volledig af met de deelnemende gemeenten. Dat betekent dat we geen eigen vermogen hebben en dus volledig afhankelijk zijn van de bevoorschotting door de gemeenten. Vanaf 2007 gaan de Rijksbijdragen rechtstreeks naar de gemeenten, waardoor we geen andere externe financiers hebben dan de gemeenten.

Kasgeldlimiet
Het Rijk heeft in 2000 regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Dit staat in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido).
In de wet Fido is geregeld dat overheden de toezichthouders informeren over de kasgeldlimiet.
Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van renterisico's op de korte schuld. Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. De kasgeldlimiet is gekoppeld aan het begrotingstotaal, dat wil zeggen de totale lasten van de begroting, inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen.

Schatkistbankieren
De Eerste Kamer heeft op 10 december 2013 ingestemd met het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren. Dat betekent dat het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden op 16 december 2013 van start is gegaan.

Het drempelbedrag is bepaald op 0,75% van de begroting met een minimumbedrag van € 250.000. Begroting 2022 is € 57.021.025 en 0,75% is € 427.658.

Voor de ISD Bollenstreek betekent schatkistbankieren dat wij onze overtollige middelen (alles > € 427.658) aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat wij ons geld niet langer bij banken buiten de schatkist mogen aanhouden.
Onze (verplichte) deelname aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld.

Renterisiconorm
De renterisiconorm is een wettelijke norm die betrekking heeft op de vaste schuld van de gemeente. Vaste schuld ontstaat wanneer leningen worden afgesloten met een rente typische looptijd van 1 jaar of langer. De norm geeft het bedrag aan waarover de gemeente zich per begrotingsjaar maximaal mag bloot stellen aan renterisico. Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de renterisiconorm 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden.

De ISD Bollenstreek kent geen renterisico. De reden hiervan is dat we geen leningen hebben afgesloten.

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte
De ISD heeft geen eigen vermogen. De deelnemende gemeenten hebben bij de oprichting besloten dat de ISD geen reserves vormt. Ieder jaar wordt er volledig afgerekend. De deelnemende gemeenten betalen maandelijks 1/12 van de begroting als voorschot. Hiermee kan de ISD Bollenstreek in de financieringsbehoefte voorzien.

Rentevisie
Rentevisie is de toekomstverwachting over de renteontwikkeling. De ISD heeft geen rentedragende leningen en is derhalve geen rente verschuldigd. De renteontwikkeling heeft op dan ook geen invloed op de financiële positie van de ISD.

Rentekosten/opbrengsten
De rentekosten/opbrengsten bij de ISD bestaan uit de rente op de r/c die banken in rekening brengen of uitbetalen.

3.1.5 Bedrijfsvoering

Rechtmatigheid
Ook in 2022 moeten wij voldoen aan de wettelijke rechtmatigheidseisen. Er is een wetswijziging aangenomen over rechtmatigheid in jaarrekeningen van gemeenten. Door deze wijziging zal het Dagelijks Bestuur zelf een rechtmatigheidsverantwoording af moeten geven in de jaarstukken. De externe accountant geeft dan alleen nog een controleverklaring af met een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening.

De accountant zal haar oordeel geven over de getrouwheid van de jaarrekening waar de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt.

Deze rechtmatigheidsverantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. De grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3,0% van de totale lasten € 57.021.025.

Participatie
Na jaren van dalende klantenaantallen verwachten we een stijging voor 2022. Voor de PW betekent dit dat de uitgaven binnen de verwachte budgetten blijven. Voor de bedrijfsvoering geldt dat het werk door loopt. Het aantal loonkostensubsidies stijgt. Voor de bijzondere bijstand geldt dat het een open einde regeling is. Daarnaast staan er in 2022 ook een nieuwe taak voor de ISD op het programma Participatie, de nieuwe Wet inburgering.

Zorg
Voor de Wmo voorzieningen geldt dat het open einderegelingen zijn. De begroting wordt opgesteld aan de hand van ervaringscijfers en verwachte ontwikkelingen. Ondanks dat dit zorgvuldig plaatsvindt, is het mogelijk dat er veel meer of veel minder van een voorziening gebruik gemaakt wordt. De ISD zal de gemeenten bij afwijkingen van de begroting zo snel mogelijk informeren over de financiële gevolgen.
We hebben geen directe invloed op het aantal aanvragen. De enige manier om de hoogte van de uitgaven te sturen is aanpassing van het beleid waaronder voorzieningen worden verstrekt. Dat is per definitie een actie achteraf. Hierdoor kunnen de uitgaven in enig jaar (explosief) stijgen of dalen. Daarnaast staan er in 2022 ook een nieuwe taken voor de ISD op het programma Zorg, Vroeg Eropaf en zelfstandigen en schulden.

3.1.6 Verbonden partijen
De ISD in niet verbonden aan andere partijen.

3.1.7 Grondbeleid
De ISD heeft geen grond en derhalve ook geen grondbeleid.

4 Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Financiele begroting 2022		Baten	Lasten	Saldo
(x € 1)				
Programma's				
Participatie		-700.000	26.486.909	25.786.908
Zorg		-683.041	28.858.430	28.175.389
Overhead			3.058.729	3.058.729
Saldo baten en lasten programma's				57.021.026
Overzicht algemene dekkingsmiddelen				
Bijdragen gemeenten		-57.021.025		-57.021.025
Geraamde resultaat / structureel begrotingssaldo				-

4.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De financiële begroting is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

4.3 Algemene grondslagen voor het opstellen van de begroting

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

De Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen welke is ingegaan per 1 januari 2016. Dit wetsvoorstel beoogt de vennootschapsbelasting (Vpb) zodanig aan te passen dat overheidsondernemingen die economische activiteiten ontplooien op een markt waarop ook niet-overheidsondernemingen (private ondernemingen) actief zijn, op dezelfde wijze aan de heffing van vennootschapsbelasting worden onderworpen als die private ondernemingen. De ISD voldoet niet aan alle 3 gestelde criteria en is daarom niet VPB plichtig.

4.4 Uiteenzetting van de financiële positie

Tabel 17 EMU saldo

Omschrijving	Realisatie 2020 x € 1000,-	Begroting 2021 x € 1000,-	Begroting 2022 x € 1000,-	Begroting 2023 x € 1000,-	Begroting 2024 x € 1000,-	Begroting 2025 x € 1000,-
Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	52	44	44	44	13	0
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten						
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd						
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen						
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:						
Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa						
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op						
Baten bouwgrondexploitatie:						
Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord						
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen						
Lasten ivm transacties met derden, die niet via de						
Berekend EMU-saldo	52	44	44	44	13	0

Geprognotiseerde balans

Geprognotiseerde balans per 31 december	Realisatie 2020 x € 1000,-	Begroting 2021 x € 1000,-	Begroting 2022 x € 1000,-	Begroting 2023 x € 1000,-	Begroting 2024 x € 1000,-	Begroting 2025 x € 1000,-
ACTIVA						
Vaste Activa						
Materiele vaste activa						
- investeringen met een economisch nut	145	101	57	13	0	0
Totaal vaste activa	**145**	**101**	**57**	**13**	**0**	**0**
Vlottende activa						
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar						
- vorderingen openbare lichamen	-	-	-	-	-	-
- overige vorderingen	-	-	-	-	-	-
Liquide middelen	-	-	-	-	-	-
Overlopende activa	-	-	-	-	-	-
Totaal vlottende activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal-generaal	**145**	**101**	**57**	**13**	**0**	**0**
PASSIVA						
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar						
- schulden openbare lichamen						
- overige schulden	145	101	57	13	0	0
Totaal vlottende passive	**145**	**101**	**57**	**13**	**0**	**0**
Totaal-generaal	**145**	**101**	**57**	**13**	**0**	**0**

4.5 Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld

Hoofdtaakveld	Taakveld	Lasten	Baten
Bestuur en ondersteuning	0.4 Overhead	3.058.729	3.058.729-
Sociaal Domein	6.3 Inkomensregelingen	26.486.907	26.486.907-
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.197.271	3.197.271-
	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	22.573.431	22.573.431-
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.404.687	2.404.687-
TOTAAL		**57.721.025**	**-57.721.025**

5 Meerjarenraming

Tabel 18 Overzicht van meerjarenbegroting 2023-2025

	begroting		
x € 1.000	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten			
Salariskosten ISD	7.453	7.602	7.754
Personeelsvergoedingen ISD	112	114	117
Overige personeelskosten	224	229	233
Huur kantoor	393	401	409
Automatisering	517	527	538
Reclame- en promotiekosten	13	13	13
Vakliteratuur	14	14	14
Huisvestingskosten	74	76	77
Kantoorkosten	203	207	211
Accountantskosten	56	58	59
Advieskosten	98	100	102
Inhuur en uitzendkrachten	160	163	166
Uitbestedingen Teylingen	325	332	338
Uitvoeringskosten derden	47	48	49
Algemene kosten	77	79	80
Bankkosten en Rente	9	9	9
Afschrijving kantoormeubilair	41	42	42
Uitvoeringskosten Tozo	204	208	212
Incidentele baten en lasten	-	-	-
subtotaal	**10.020**	**10.221**	**10.425**
Toerekening Participatie	**3.899-**	**3.977-**	**4.056-**
Toerekening Zorg	**2.801-**	**2.857-**	**2.914-**
Totaal Overhead	**3.320**	**3.387**	**3.454**
Uitkeringen			
Participatie	26.303	26.829	27.365
Zorg	28.739	29.314	29.900
Totaal uitkeringen	**55.042**	**56.142**	**57.265**
Saldo baten en lasten	**58.362**	**59.529**	**60.720**
Bijdrage gemeenten	**58.362-**	**59.529-**	**60.720-**
Structureel begrotingssaldo	**-**	**-**	**-**

In bovenstaande cijfers is uitgegaan van voortzetting van het huidige beleid en wetgeving.

6 Bijlage

6.1 Taakstellingen

Tabel 19 Overzicht verwerking bezuinigingsopdracht (x €1.000)

Begroting 2021	9.071
indexatie lonen 1,4%	100
indexatie overige 1,1%	21
extra formatie	357
extra uitvoeringstaak Tozo	200
totaal toegestaan	9.749
begroting 2022	9.627
verschil	122

Het dagelijks bestuur van Holland Rijnland heeft besloten om akkoord te gaan met indexering van lonen en prijzen binnen Gemeenschappelijke Regelingen van 1,4% voor de lonen en 1,1 % voor de prijzen (netto materiaal).

Zoals uit bovenstaande opstelling blijkt, voldoet de ISD aan de financiële kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen.

6.2 Verdeelsleutel exploitatiekosten

Tabel 20 Verdeelsleutel exploitatiekosten

Verdeelsleutel exploitatiekosten	Inwonertal	Lage inkomens	% gewogen gemiddeld
Hillegom	22.563	2.984	18,52
Lisse	23.321	2.933	18,65
Noordwijk	44.202	5.530	35,26
Teylingen	38.037	3.917	27,58
Totaal	128.123	15.364	100,00

*Aantallen uit het rekenmodel septembercirculaire 2020, uitkeringsjaar 2022

6.3 *Verdeling kosten begroting 2022 per gemeente*

(x € 1)	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Teylingen	Totaal
Participatie					
Lasten:					
PW	3.598.507	3.229.877	7.373.112	4.956.503	19.158.000
Loonkostensubisidie	161.493	144.949	330.888	222.436	859.767
Medische keuringen	18.143	16.923	38.848	21.167	95.080
Tozo	-	-	-	-	-
Statushouders trajectkosten	21.084	21.220	40.141	31.398	113.843
Project Meedoen!	25.000	71.925	113.150	93.575	303.650
Inkomensondersteunende voorzieningen	474.392	372.630	775.256	511.885	2.134.162
Totaal lasten:	**4.298.618**	**3.857.524**	**8.671.395**	**5.836.965**	**22.664.502**
Baten:					
Debiteurenontvangsten BUIG / Bbz	105.750-	94.917-	216.675-	145.658-	563.000-
Debiteurenontvangsten LKS	6.011-	5.395-	12.315-	8.279-	32.000-
Debiteurenontvangsten re-integratie	-	-	-	-	-
Debiteurenontvangsten Tozo	2.778-	2.796-	5.289-	4.137-	15.000-
Debiteurenontvangsten Ink. Voorz.	16.668-	16.776-	31.734-	24.822-	90.000-
Totaal baten:	**131.207-**	**119.884-**	**266.014-**	**182.896-**	**700.000-**
exploitatiekosten	707.909	712.496	1.347.780	1.054.219	3.822.405
Totaal programma Participatie	**4.875.321**	**4.450.136**	**9.753.162**	**6.708.289**	**25.786.907**
Zorg					
Lasten:					
Wmo - HbH ZIN	1.667.835	1.791.072	3.098.513	2.176.264	8.733.685
Wmo - HbH PGB	74.938	133.362	170.278	81.067	459.645
Wmo - begeleiding ZIN	1.935.725	2.048.114	2.294.146	3.003.465	9.281.450
Wmo - begeleiding PGB	110.083	147.426	357.281	438.172	1.052.961
Wmo - rolstoelen	122.585	221.145	280.568	162.942	787.239
Wmo - collectief vervoer	167.161	146.210	405.200	218.613	937.185
Wmo - overige vervoersvoorzieningen	200.688	195.935	497.688	210.283	1.104.593
Wmo - woonvoorzieningen	218.124	228.157	510.767	348.390	1.305.438
Wmo - onderzoekskosten	7.648	14.111	14.331	9.157	45.247
Totaal WMO	**4.504.788**	**4.925.532**	**7.628.772**	**6.648.352**	**23.707.444**
Jeugd					
PGB Jeugd	591.265	397.546	824.717	591.158	2.404.687
Totaal lasten	**5.096.053**	**5.323.078**	**8.453.489**	**7.239.510**	**26.112.130**
Baten:					
Wmo - Eigen bijdrage	119.830-	133.784-	203.262-	151.159-	608.035-
Debiteurenontvangsten wmo	13.061-	643-	2.077-	10.321-	26.102-
Schuldregelingen	15.719-	11.727-	21.458-	-	48.904-
Totaal baten:	**148.610-**	**146.154-**	**226.797-**	**161.480-**	**683.041-**
Programma Zorg	**4.947.443**	**5.176.924**	**8.226.692**	**7.078.030**	**25.429.089**
Exploitatielasten	508.615	511.910	968.345	757.429	2.746.300
Totaal programma Zorg	**5.456.058**	**5.688.834**	**9.195.037**	**7.835.459**	**28.175.389**
Totaal Overhead	**566.477**	**570.147**	**1.078.508**	**843.598**	**3.058.729**
Totaal bijdrage Gemeenten	**10.897.856**	**10.709.117**	**20.026.707**	**15.387.345**	**57.021.025**

7 Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AOW	Algemene Ouderdoms Wet
Arbo	Arbeidsomstandigheden
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
BCF	Btw-compensatiefonds
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
DB	Dagelijks Bestuur
EMU	Economische Monetaire Unie
Fido	Financiering decentrale overheden
fte	full-time equivalent
GR	Gemeenschappelijke Regeling
HbH	Hulp bij het Huishouden
IC	Interne Controle
I-deel	Inkomens-deel
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Zelfstandigen
ISD Bollenstreek	Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek
P&O	Personeel en Organisatie
P-deel	Participatie-deel
PGB	PersoonsGebonden Budget
PW	Participatiewet
Sdv	Schulddienstverlening
Sisa	Single information single audit
SPW	Service Punt Werk
Suwi	Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
ZIN	Zorg In Natura